

OSLO LDES:

Thematische werkgroep 3

Welkom!

Donderdag 17 maart Virtuele werkgroep – Microsoft Teams

We starten om 09:05

Doel van vandaag

Bespreken van de gemaakte aanpassingen aan het data model en verzamelen van feedback op de nieuwe iteratie

Samenvatting van de tweede thematische werkgroep

Nieuwe aanpassingen aan het datamodel

Capteren van input a.d.h.v. Mural

Agenda

Welkom en introductie

09:05 - 09:15

Overzicht: wat hebben we gedaan in de vorige werkgroep?

09:15 - 09:20

Aanpassingen aan het datamodel

09:20 - 10:35

Metadata

10:45 - 11:45

Algemene feedback en volgende stappen

11:45 - 12:00

Praktische zaken

De microfoon van deelnemers staat altijd op **mute**

Steek je **hand** op indien je iets wil zeggen.
Interactie wordt aangemoedigd!

Vragen en suggesties kunnen kunnen ook steeds gecommuniceerd worden via de **chat** functie.

ja/nee vragen kan je beantwoorden via de chat:

$$Ja = +1$$

Neen
$$= -1$$

$$Neutraal = 0$$

Opname?

Welkom en introductie

Wie is wie?

Link in de chat:

https://app.mural.co/t/beadvtc7549/m/beadvtc7549/1646663791012/b872cbcf01051b28d26cf285c8bffd1087177b14?sender=u048a1117151baed084666519

Samenvatting tweede thematische werkgroep

Wat hebben we gedaan in de vorige werkgroep?

- Herhaling OSLO & LDES
- Introductie tot SEMIC
- Eerste poging tot een datamodel

Versiebeheer en relaties tussen LDESs

- OSLO Observatie
- OSLO Generiek: Versie
- Relaties tussen LDESs: eventually consistent

Relaties tussen objecten en paginatie

- Disambigueren van 'View'
- Volledigheid van een LDES
- Paginatie: hoe nemen we de elementen mee op op een node?

Scope van het project

Ontwikkelen van een semantisch framework voor een Linked Data Event Stream

Omvateen duurzaam vocabularium en applicatieprofiel voor een Linked Data Event Stream

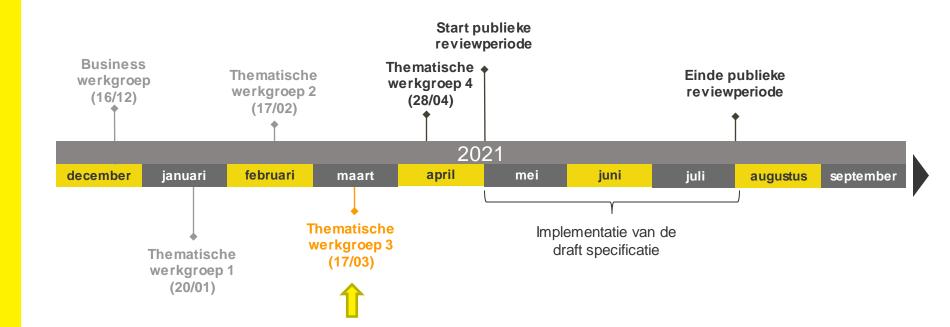
We volgen de OSLO methodiek, wat betekent dat:

- We starten van use cases
- We zoveel mogelijk aligneren met bestaande standaarden
- We zelf zaken definiëren waar nodig

Overzicht van de planning

Startdatum: 16 december 2021

Duur: 10 maanden

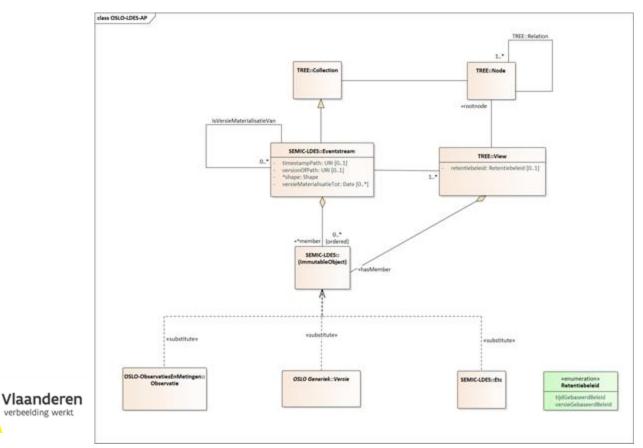

Aanpassingen aan het datamodel o.b.v. feedback

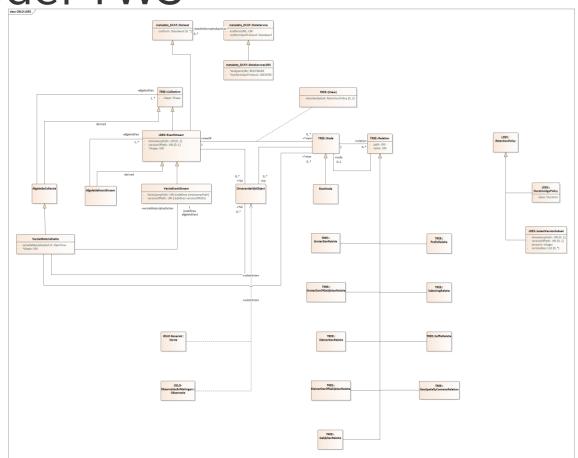

Datamodel TW2

verbeelding werkt.

Datamodel TW3

Wat is er veranderd?

- Benaming van de termen
- Toevoegen 'RootNode'
- Relatie tussen Eventstream en Node
- Relaties tussen Nodes
  - Link met de verschillende relaties uit TREE
- Retentiebeleid als deel van 'View'
- Interpretatie onveranderlijkheid
- Ruimte voor afgeleide datasets

Discussie uit TW2

Disambigueren van 'View'

Definitie 1: een View is de index/invariant/organisatie waarmee doorheen de collectie (LDES) kan worden genavigeerd

Voorbeeld: View1 is een tekst-index op basis van de labels van de members

Definitie 2: een View is een beginpagina, die zelf al leden kan bevatten, via wiens gelinkte pagina's alle leden kunnen worden gevonden.

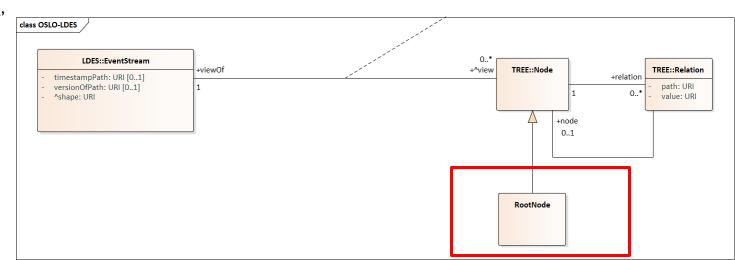
Klasse 'RootNode'

Definitie = Een rootNode is een beginpagina van een Linked Data Event Stream, die zelf al leden ervan kan bevatten, en via wiens gelinkte pagina's alle leden kunnen gevonden worden.

-> Definitie 2 'View'

Wat is er veranderd? · Benaming van de termen Toevoegen 'RootNode' Relaties tussen Nodes Link met de verschillende relaties uit TREE Interpretatie onveranderlijkheid Ruimte voor afgeleide datasets

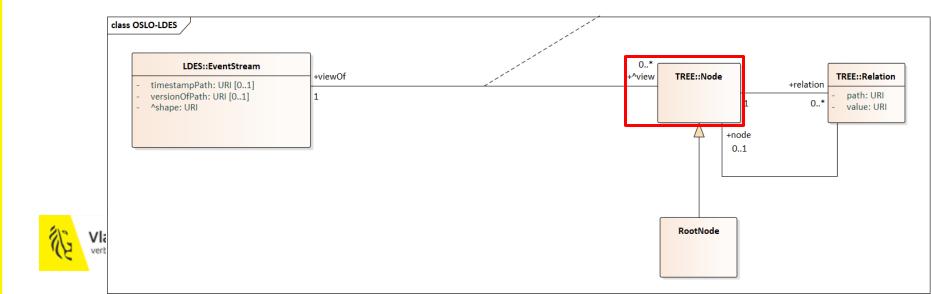

Klasse 'Node'

Definitie = Een node is een pagina die de relatie tot andere pagina's beschrijft via een relatie. Via deze relatie kunnen andere nodes gevonden worden.

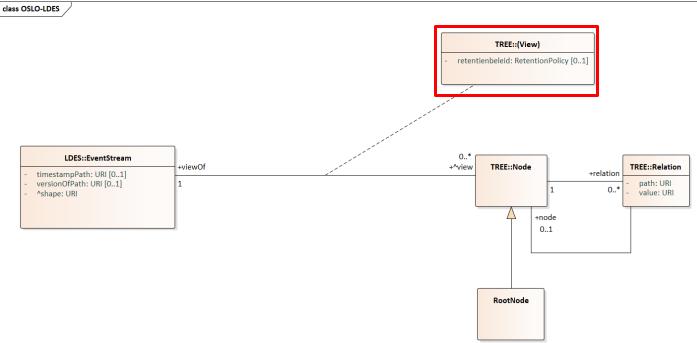

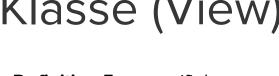

Klasse (View)

Definitie = Een specifieke indexering/fragmentatie van je dataset.

-> Definitie 1 'View'

Klasse 'TREE::Relation'

Definitie = Een klasse die de relatie tussen twee nodes beschrijft.

Toelichting: TREE: Relation als aparte klasse (i.p.v. een associatieklasse) om ook de subklassen in dit diagram te kunnen weergeven.

Wat is er veranderd?

Benaming van de termen

Toervoegen Roofstode*

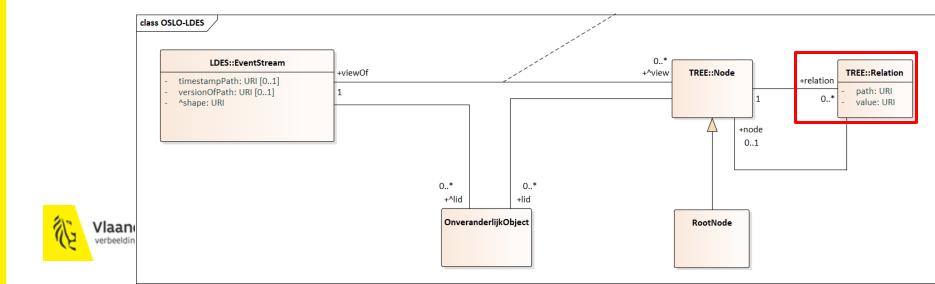
Relaties tussen Eventahvam en Node

Relaties tussen Nodes

Link met de verschillende relaties uit TREE

Interpretatie onveranderlijkheid

Ruinte voor afgeleide datasets

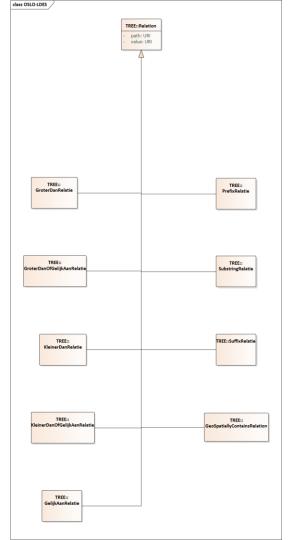

Soorten relaties

- PrefixRelatie
- SubstringRelatie
- SuffixRelatie
- GroterDanRelatie
- GroterDanOfGelijkAanRelatie
- KleinerDanRelation

Vlaanderen verbeelding werkt

- KleinerDanOfGelijkAanRelatie
- GelijkAanRelatie
- GeospatiallyContainsRelatie

- Bernaming van de termen

- Relaties tussen Nodes
- Link met de verschillende relaties uit TREE
- Ruimte voor afgeleide datasets

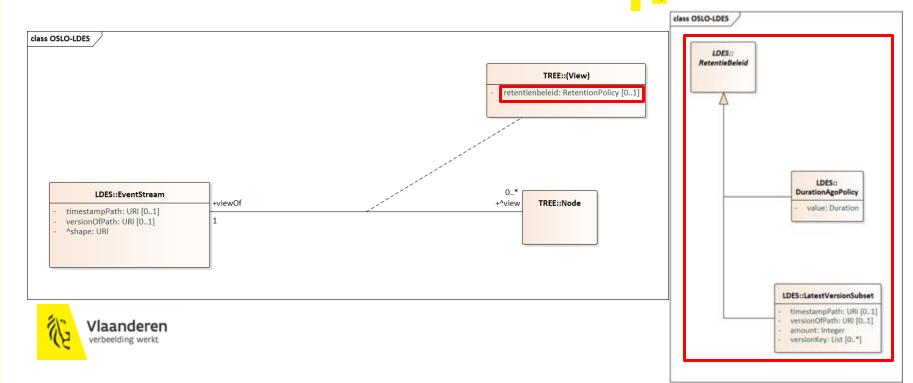
Retentiebeleid

Bron: https://semiceu.github.io/LinkedDataEventStreams/#retention

Wat is er veranderd?

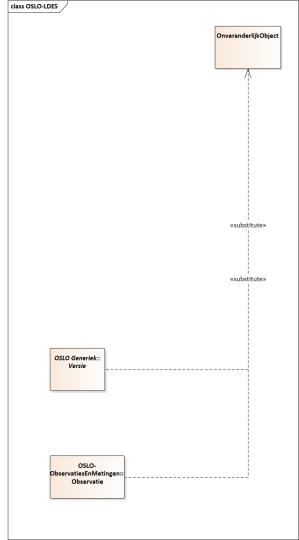
- Benaming van de termen
- Toevoegen 'RootNode'
- Relatie tussen Eventstream en Node
- Relaties tussen Nodes
  - Link met de verschillende relaties uit TREE
- · Retentiebeleid als deel van 'View'
- Interpretatie onveranderlijkheid
- · Ruimte voor afgeleide datasets

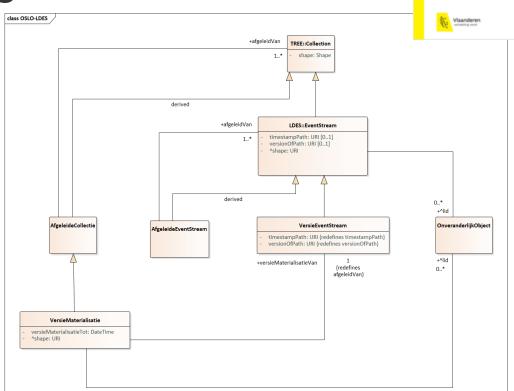
Onveranderlijkheid

- Interpretatie van onveranderlijkheid:
  - Komt voort uit onderliggende OSLO klassen
  - Gaat over objecten die ofwel zelf event/gebeurtenis zijn (bv observatie) of het resultaat zijn van een gebeurtenis

Ruimte voor afgeleide datasets

Wat is er veranderd?

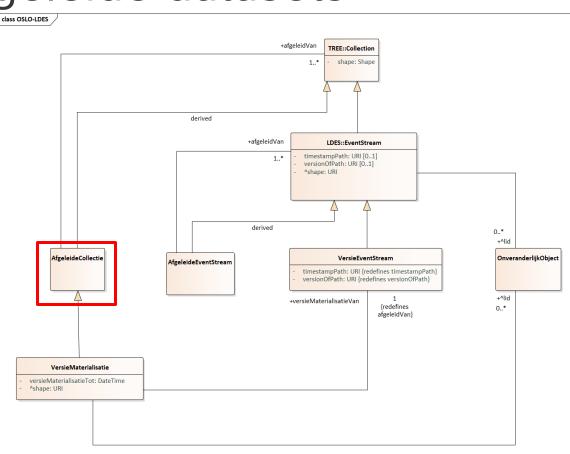
- Benaming van de termen
- Toevoegen 'RootNode'
- · Relatie tussen Eventstream en Node
- Relaties tussen Nodes
  - Link met de verschillende relaties uit <u>TREE</u>
- Interpretatie onveranderlijkheid
- Ruimte voor afgeleide datasets

Ruimte voor afgeleide datasets

AfgeleideCollectie = Voor de verschillende types van afgeleide datasets:

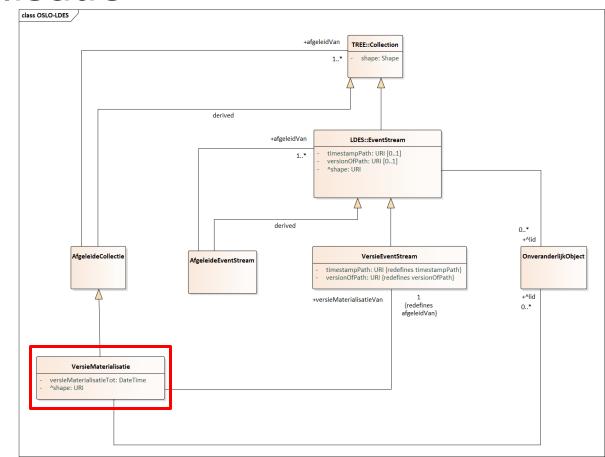
- Versie-materialisaties
- Snapshots
- Tijdsreeksen
- Aggregaties
- Combinaties
- Schema mappings en alignering
- Anonimiseringen
- Reconciliaties

VersieMaterialisatie

Versie-materialisatie = Het op een bepaald tijdstip aggregeren van versies (om maar 1 versie over te houden).

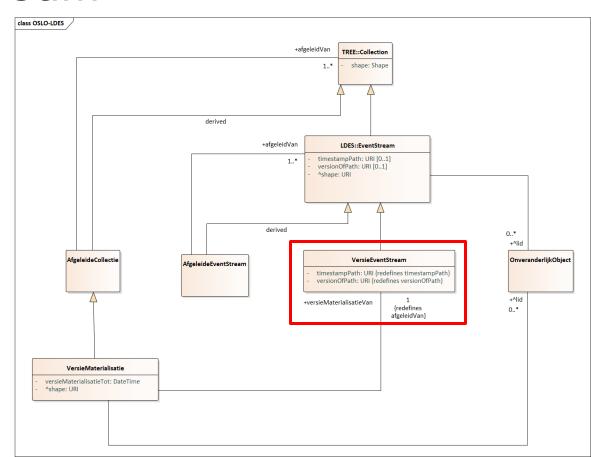

VersieEventStream

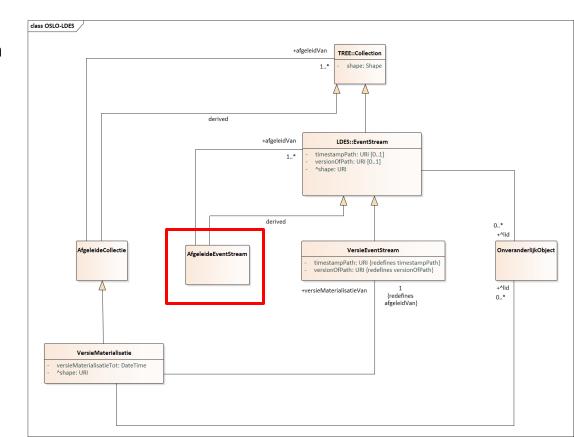
VersieEventStream = Een eventstream die verder bouwt op een collectie na een versiematerialisatie.

Ruimte voor afgeleide datasets

AfgeleideEventstream = Het maken van een nieuwe URI bij een wijziging aan bijvoorbeeld de shape.

Shape

Definitie: Een bepaalde shape, gedefinieerd door een URI, aan welke alle elementen in de eventstream moeten voldoen.

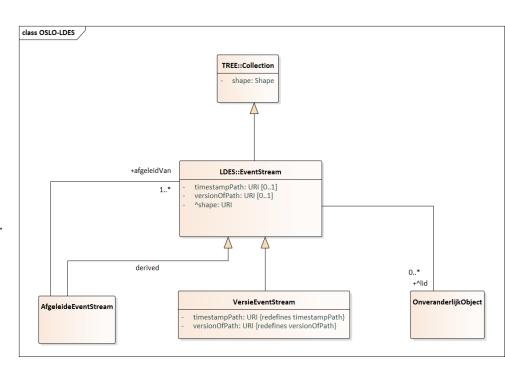
Gebruik: Een shape wordt opgelegd aan alle elementen van de LDES (door een URI). Voorbeelden van zo'n shape zijn SHACL en ShEx.

De shape **MOET** cohorent zijn doorheen heel de LDES.

Meer specifiek heeft dit impact op volgende klasse:

- Eventstream
- OnveranderlijkObject
- Node
- RootNode
- Relatie
- OSLO Generiek
- OSLO ObservatiesEnMetingen

Aandachtspunten

Aandachtspunten

Op te nemen in de **community werking**:

- Wat als er een URI offline wordt gehaald die je aanbiedt in je LDES?
- Wat als een URI wijzigt die je aanbiedt in je LDES? Bv in de LDES van adressen; wat als de naam (i.e. de URI) van een gemeente wijzigt.

Een kleine pauze...

Welkom terug!

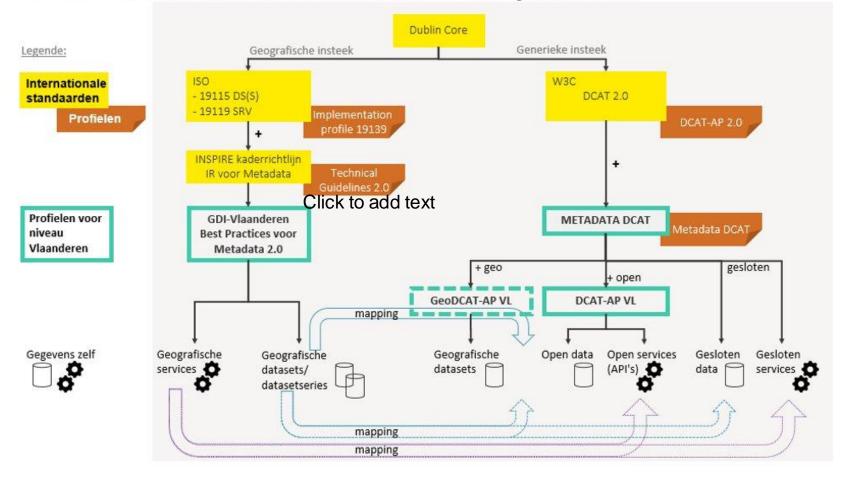

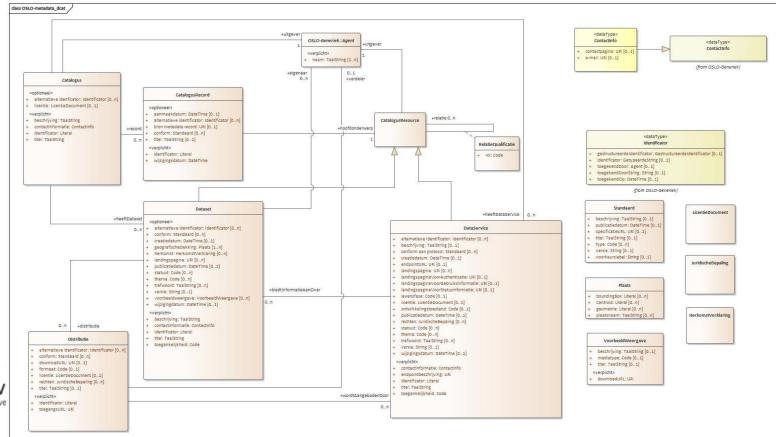
Metadata

Overzicht metadata-standaarden en -profielen

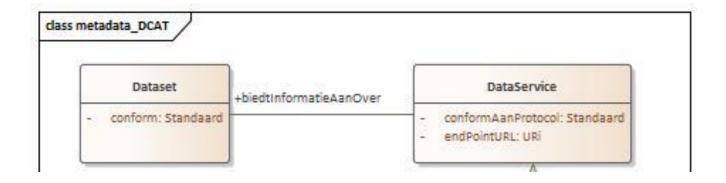

Metadata DCAT

Metadata

Doel

- Datavindplaats biedt een uniforme LDES beleving.
- Verschil tussen een catalogus voor mensen (b.v. datavindplaats) en voor machines (bv. communica)
- Overeenkomsten tussen beide perspectieven kaderen en elkaar versterken.

Alternatief: expliciet opnemen dat een LDES in Vlaanderen in metadata DCAT een vrije interpretatie heeft. Dus dat de datavindplaats geen enkele ondersteuning voor dit biedt.

Keuzes

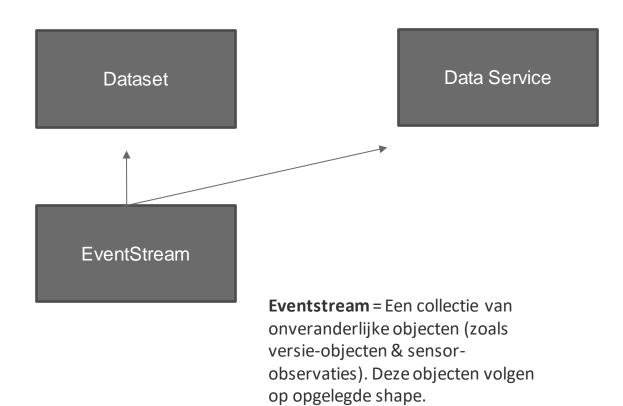
- 1. **Expliciet** opnemen dat een LDES in Vlaanderen in metadata DCAT een vrije interpretatie heeft. Dus dat de **datavindplaats geen enkele ondersteuning** voor dit biedt.
- 2. De interpretatie in de context van metadata DCAT heeft **voorrang** op andere afspraken die ooit in relatie met TREE en DCAT genomen worden.

Eventstream: een Dataset of een Dataservice?

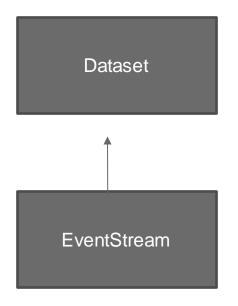
Dataset = Een verzameling gegevens, gepubliceerd of samengesteld door één agent, en beschikbaar voor toegang of download in één of meerdere voorstellingswijzen.

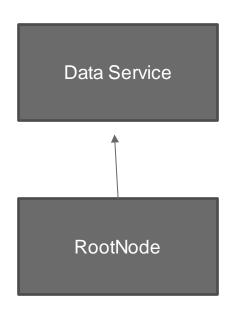
Dataservice = Een verzameling van operaties die ofwel toegang bieden tot één of meer datasets ofwel een dataverwerkingsdoel hebben.

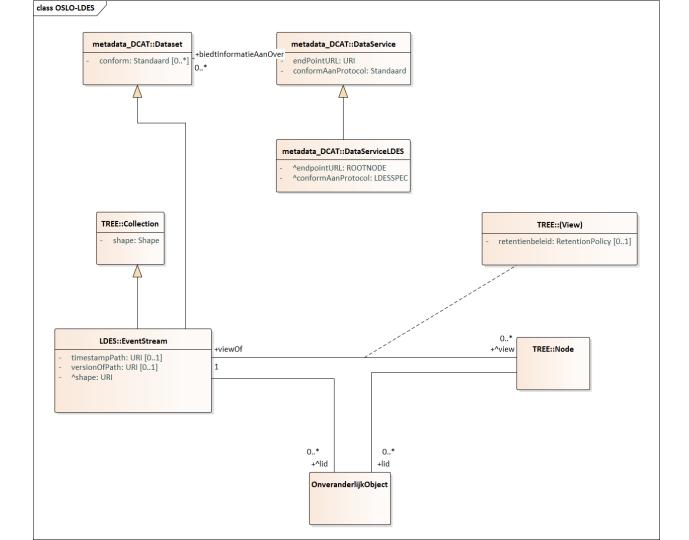
RootNode: een Dataservice?

Voorstel

 Toegangmethodes tot data versus recht hebben om toegang tot data.

- Wettelijke aspecten (licenties en gebruiksrechten): ondersteuning in metadata beschrijvingen
  - licentie (dct:license)
  - rechten (dct:rights)
  - Toegankelijkheid (dct:accessRights)
    - Dataset/Dataservice

- Toegangsmethodes (Dataservice):
  - Landingspagina voor authenticatie
  - Landingspagina voor gebruiksinformatie

Open vraag:

Zijn er technische verwachtingen (zoals http authenticatie tokens) die afgesproken moeten worden OF laten we dit vrij en volgen we de best practices van het moment?

Bv. Wat is de impact van dat een Node identifier ook een GET request is?

Data machtingen

- Protocollen/filtering/methodes om enkel gebruikers met de juiste machtingen en legal logging toe te laten
- Voorstel: out of scope

Data encryptie

- Methodes om de data end-to-end te encrypteren
- Voorstel: out of scope

Algemene feedback

Feedback

Link in de chat:

https://app.mural.co/t/beadvtc7549/m/beadvtc7549/1646663791012/b872cbcf01051b28d26cf285c8bffd1087177b14?sender=u048a1117151baed084666519

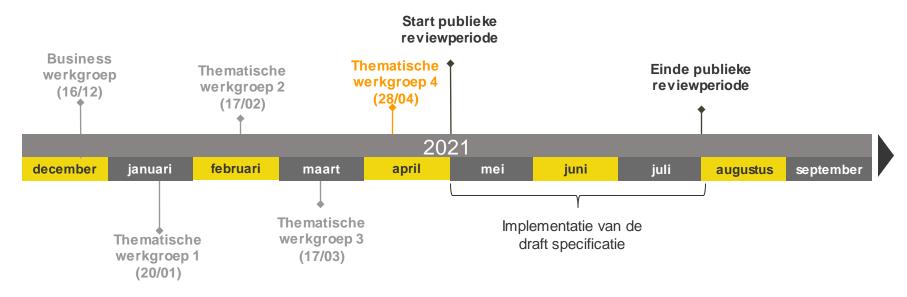
Volgende stappen

Volgende stappen

Thematische werkgroep op 28 april (9h00-12h00)

Vergeet niet in te schrijven! https://overheid.vlaanderen.be/informatie-vlaanderen/agenda/thematische-werkgroep-4-oslo-ldes

Volgende stappen – in de tussentijd...

Capteren van feedback en herzien van het model

Indienen van feedback/vragen via mail of GitHub.

Uitwerken van een use case op het datamodel

Feedback & samenwerking

Feedback kan per e-mail worden gegeven aan de volgende personen:

oslo@vlaanderen.be

Feedback/input kan gegeven worden via GitHub:

https://github.com/Informatievlaanderen/OSLOthema-Ides/issues

Via het aanmaken van issues

Vragen?

Bedankt!